

in die Höhe bringen, kräftigen, beleben: नष्टं वंशम् MBh. 1,4271. 3,5059. 16900. in Ordnung bringen: ein fliehendes Heer, ein zerbrochenes Schiff 8,2644 (समुद्रकु: ed. Bomb.). — 3) zu Grunde richten, zu Nichte machen: Personen MBh. 1,3821. R. 1,14,38 (34 Gorr.). Spr. (II) 90. तम: R. 6,104,4. — समुद्धत = समुत्कीर्ण und घननीत Mb. t. 222. Vgl. समुद्धरण fg. und समुद्धार. — desid. s. समुद्धीर्षु.

— उप 1) bringen, darbringen, darreichen, vorsetzen (namentlich Speisen), zu kosten geben: द्विरङ्गो मनुष्येभ्य उप क्रियते TBr. 1,4,9,2. 3,6,7. 8,4,7,2,6. पूतमस्मा घ्रा हरति पूतमुपं हरति पूतमञ्जति 2,3,9,6. AV. 8,10,24. 9,6,20. 27. 40. 48. 12,5,35. Çat. Br. 5,1,3,5. भक्तम् Ācv. Çr. 2,1,4. बलिम् Gṛh. 2,1,15. अन्नम् Kātj. Çr. 7,2,2. 24,3,12. Bhāg. 9,26. MBh. 1,133. 757. 4469. 7208. 3,8379 (क्यमेधान्). Hariv. 8439. 8440 (nach der Lesart der neueren Ausg.). R. 2,82,7 (88,7 Gorr.). 87, 15. 115,25. 3,36,20. 4,51,24. 5,52,17. Suçr. 2,79,7. मातृयो बलिम् Mṛākh. 8,23. Megh. 56, v. l. Ragh. 14,19. 16,86. 19,12. Çāk. 28,9. 31, 6, v. l. 113, 4. Varāh. Brh. S. 44, 11. 48, 23. Kathās. 36, 28. 49, 180. Mār. P. 18, 24. Rāgā-Tar. 3, 50. Daçak. 87, 9. Bhāg. P. 1, 18, 21. 4, 9, 59. 20, 19. 8, 22, 14. 9, 18, 23. 10, 80, 20. 81, 3. 4. Hm. Jogaç. 2, 73. 3, 31. पादम् reichen Mālav. 33, 11. — 2) med. empfangen: Speise: स्थेयानस्थेयसा नार्पहरते TS. 5, 2, 6, 2. — 3) hinsetzen: Gefässe Kauç. 81. — 4) sammeln, zusammenraffen: ein geschlagenes Heer MBh. 7, 8903. zusammentragen Bhāg. P. 11, 29, 49 (med.). — 5) anwenden: सकृद्वैपकरेच्छ्वमापु सुçr. 1, 50, 9 (एवापकरे^o gedr.). Arzeneien 12, 17. — 6) Jmd vernichten MBh. 2, 861. — Die augmentirten Formen haben wir zu उपा gestellt. Vgl. उपकरा fg. und उपहार. — caus. darreichen, vorsetzen: Speisen MBh. 13, 4738. R. 1, 20, 9. Suçr. 1, 71, 6. 240, 12. — desid. darbringen wollen: राशौ रूद्राय MBh. 2, 862. Vgl. उपजिहीर्षा.

— प्रत्युप s. प्रत्युपहार.

— समुप s. u. समुपा.

— नि हिंगेबे als Geschenk oder Lohn AV. 6, 117, 2. निहार (absol. oder subst.) नि हाराणि ते VS. 3, 50. यदन्नमति प्रातःसवनाय तन्निकरति Pañçav. Br. 19, 4, 3. 4. — Vgl. नीहार.

— निम् 1) heraus —, wegnehmen, hinaustragen, herausziehen, hinaus schaffen: vom Feuer weg RV. 1, 162, 12. पूर्वया द्वारा स्थूपाम् Çat. Br. 14, 1, 3, 7. Kātj. Çr. 8, 9, 18. 9, 13, 28. 10, 3, 7. Lātj. 3, 4, 5. 6. 8, 9, 17. einen Todten Ācv. Çr. 6, 10, 4. M. 5, 91. fg. 104. 10, 55. Jāñ. 3, 15. MBh. 5, 1547. 6, 266. R. Gorr. 2, 80, 19. Bhāg. P. 5, 18, 3. 6, 16, 13. Rāgā-Tar. 5, 432 (निकृत्य st. निकृत्य zu lesen). पावकान्नगरात् MBh. 1, 4937. तूपां मासि चैत्रे वङ्गिभयात् 12, 2642. हूरं निकृतमृद्धिः Rāgā-Tar. 4, 273. einen Pfeil u. s. w. aus der Wunde Spr. (II) 1349. Suçr. 1, 26, 6. 102, 11. Ragh. 14, 42. मुञ्जादिषीकाम्, घ्रात्मानं देहात् MBh. 5, 1690. देहाद्घ्रात्मानम् R. 6, 36, 32. तस्यामूनं MBh. 3, 16485. Blut entziehen Suçr. 1, 43, 17. भुक्तं कायात् 75, 17. 99, 3. निकृतैर्यवैः so v. a. mit dem Koth hinausgeschafft, — abgegangen MBh. 13, 3841. वस्त्राणां मलं निकर्तुम् 12, 3404. durch eine Kur fortschaffen: पित्तम् Suçr. 1, 23, 9. विषम् Kathās. 49, 40. चन्द्रवित्तेशयोश्च मात्राः शाश्वतीः entnehmen M. 7, 4. न्तिभारम् abnehmen Bhāg. P. 11, 1, 2. — 2) ausführen: Waaren M. 8, 399. — 3) entfernen —, ausschliessen von: घ्रात्त्रिज्यात् TBr. 2, 3, 2, 1 (med.). Iasmachen —,

befreien von: शल्यात् Çat. Br. 2, 6, 2, 1 (med.). — 4) von sich abstreifen, sich befreien von, Etwas loswerden: स्वलोमानि MBh. 3, 6033. कल्प-षम् 9, 903. दोषम् 12, 11535. Daçak. 64, 9. कर्माशयम् Bhāg. P. 10, 46, 32. अज्ञानज्ञं शोकम् 54, 49. 11, 8, 37. पापम् Kull. zu M. 11, 169. — 5) vertauschen, verwechseln: वासोसि वासोभिः M. 8, 396. — 6) zu Nichte machen: वंशं द्वाग्निनिर्हृतम् Bhāg. P. 1, 10, 2. तत्रबन्धूनिर्हृतम् (besser निकृतम् ed. Bomb.) MBh. 14, 838. — caus. hinaustragen lassen: einen Todten Kull. zu M. 5, 104. — Vgl. निर्हरण fgg. und निर्हार fgg. — desid. s. निर्जिहीर्षु.

— विनिस् herausnehmen, — ziehen: शल्यम् Suçr. 1, 102, 12. 347, 20. wegschaffen, entfernen: शीलोदोषान् MBh. 12, 3407.

— परा fort —, hinrettsen: अतिभिर्वै पराकृतात्मनसः Bhāg. P. 3, 5, 44.

— प्रतिपरा hinüberreichen: क्षेत्रे द्रोणकलशम् Çat. Br. 4, 4, 3, 10. पल्यै पदम् 3, 3, 1, 10.

— परि 1) herumtragen, — geben, umherbewegen: पर्यागिमं कृषत RV. 10, 155, 5. Lātj. 8, 8, 16. सर्वतः परिकारमाश्रितं भक्तपतिं At. Br. 2, 27. Çat. Br. 9, 4, 4, 14. तीर्थेन TS. 2, 6, 9, 4. भगाय Çat. Br. 1, 7, 4, 6. 12. 2, 2, 4, 14. 3, 9, 2, 13. Kātj. Çr. 8, 9, 17. त्रिः तुरेण शिरः umfahren Pā. Gṛh. 2, 1. Gobh. 3, 10, 17. Kauç. 6. 44. 87. Ācv. Çr. 2, 3, 7. वसतीवरीः 4, 12, 8. — 2) umschlingen: दास्रां AV. 6, 103, 2. पत्नीं मुञ्जयोक्त्रेण Kātj. Çr. 2, 7, 1. Gobh. 2, 10, 32. यदा परिकरिष्यति ऐषोयानिव तसुना । अत्र-रित्रानिव इले बाहुभिर्मामका रणे ॥ MBh. 5, 2435. fg. आशीविषस्तवाङ्कनं परिकृतस्त्वया R. Gorr. 2, 6, 20. med. sich umlegen: मेखलाम् Çat. Br. 3, 2, 4, 10. Kātj. Çr. 15, 5, 14. परिकृत n. was man sich umgelegt hat, worin man gekleidet ist Bhāg. P. 3, 28, 37. — 3) bewahren vor (abl.): मृत्योरात्मानं परिकराणि Khand. Up. 2, 22, 5. — 4) vermeiden, unterlassen; Jmd oder Etwas fern von sich halten, sich hüten vor, sich entziehen, entgehen; mit acc.: वृथावाचम् Gobh. 3, 5, 11. ein Weib Khand. Up. 2, 13, 2. श्रुत्कस्थानम् M. 8, 400. MBh. 1, 1798. शापम् 3813 (med.). 7761. वनं हरात् 3, 389. दोषम् 4, 710. 6, 5221. Hariv. 578 (= Mār. P. 106. 33). 11107. 11111. R. 2, 73, 5. Suçr. 1, 15, 8. 36, 15. 52, 20. 351, 21. Mṛākh. 55, 23. 121, 7. Kām. Nit. 7, 54. Kumāras. 3, 43. 74. Çāk. 40, 16. 69, 12 (परिकृतं st. परिकृतं zu lesen). 90, 12. Çāk. Ch. 33, 3. Mālav. 54, 11. Spr. (II) 1253. 1363. 2474. 2772. 3154. 3885. 4334. 4816. 6572. 6599. रामं परिकृत्य so v. a. sine ira et studio Varāh. Brh. S. 106, 5. Git. 5, 3 (परिकृत st. परिकृत mit Harv. zu lesen). 9, 4. 10, 10. Kathās. 23, 48. 26, 11. 29, 194. 35, 57. 48, 120. 50, 163. 71, 304. Rāgā-Tar. 1, 356. 4, 423. 670. तेन भृत्याः पार्श्वान् परित्रिहरे (so ist zu lesen) 6, 69. Prab. 103, 11. Bhāg. P. 3, 1, 29. 5, 14, 29. 20, 35. 7, 6, 18. 11, 5, 41. Pañçav. 3, 9, 12. Daçak. 80, 8. Kaurap. 11. Pañçat. 261, 5. ed. orn. 42, 6. Hit. ed. Johns. 2666. Hm. Jogaç. 3, 80. Schol. zh P. 1, 3, 69. Bhatt. 8, 27. 13, 5 (med.) verschonen: यया पुत्रश्च भर्ता च त्यक्तवैश्वर्यकारणात् । कं सा परिकरेदन्यम् R. 2, 48, 20. Spr. (II) 3968. Ragh. 10, 42. परिकृत्येदम् mit Ausnahme von diesem R. Gorr. 2, 9, 22. परिकृत्य पञ्च कृस्तान् so v. a. in einer Entfernung von Varāh. Brh. S. 54, 35. — 5) als unhaltbar beseitigen —, abweisen Pat. bei Gold. Mān. 173, a. Megh. 14. Çāk. zu Brh. Ār. Up. S. 92. Verz. d. Oxf. H. 251, a, 4. Muir, St. 4, 43, 3 v. u. Madhus. in Ind. St. 1, 19, 2 v. u. Comm. zu Ġaim. 1, 11. zu Kap. 1, 25. zu TS. Prāt.